

Sommargylling

Sommargyllingen befinner sig i Sverige på gränsen av sitt utbredningsområde. Arten förekommer sällsynt och lokalt i landets södra delar. Antalet varierar mellan olika år och på många lokaler uppträder arten endast tillfälligt. Flyttfågel.

Ekologiska krav

Sommargyllingen häckar i öppna, varierade skogslandskap, oftast i kulturlandskap, med omväxlande öppna partier och små dungar, lummiga alléer och trädbevuxna, fuktiga hagmarker, strandskogar utmed vattendrag eller liknande. Karaktären på själva skogen kan variera betydligt. I södra Sverige finns arten i frodvuxen, fuktig björkskog kring sjöar och kärr, i lundartad ek- och bokskog samt i sandtallskog. Gemensamt för häckningsmiljöerna är att trädskiktet ska vara tätt med välutvecklad, komplex struktur och med solbelysta gläntor och kantzoner. Ofta är buskskiktet rikt, men det utnyttjas i liten grad av sommargyllingarna.

Reviren är i storleksordningen 3–50 hektar, delvis varierande beroende på skogstyp. Arten är rörlig och kan födosöka på relativt långa avstånd från boet. Sommargyllingen lever av fjärilslarver och andra insekter som den plockar i trädskiktet. På hösten äter den även frukt och bär, särskilt körsbär.

Utbredning och regionala skillnader

Sommargylling förekommer som regelbunden häckfågel i delar av Skåne och på södra Öland. Dessutom sker tillfälliga häckningar i andra delar av södra Sverige.

Indikator på skyddsvärd skog

Kan förekomma i skyddsvärda skogsmiljöer.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

Arten missgynnas av avverkning av lämpliga häckningsmiljöer. Eftersom förekomst av ett tätt kronskikt är viktigt för sommargyllingen är den troligen känslig även för gallring av äldre skog.

Behov av hänsyn – allmänt

Sommargyllingen är så ovanlig att man alltid bör kontakta Skogsstyrelsen innan man genomför skogliga åtgärder i områden med häckning eller misstänkt häckning. Detta är särskilt viktigt i områden som hyst arten under flera år. Ett besök i fält behöver göras för att i detalj diskutera hänsyn och eventuellt skydd.

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Undvik skogsbruksåtgärder i områden med förekomst av sommargylling under perioden 20 maj–10 augusti.
- Avverkning av större delar av reviret innebär att det överges. Utforma avverkningar så att de skapar mindre, gläntliknande ytor i skogen. Dessa kan vara helt öppna eller ha enstaka hänsynsträd av lövträd, gärna bok eller ek.
- Lämna lövträd i stora koncentrerade hänsynsytor vid avverkning.
- Undvik omföring av lövdominerad skog till barrdominerad skog.
- Lämna funktionella kantzoner av lövträd mot bäckar, sjöar, kulturmarker och liknande.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Var rädd om trädmiljöer utanför skogsmarken, som alléer, parker, trädklädda betesmarker, solitära träd, trädtrader utmed stenmurar och liknande.
- Eftersom mosaiken mellan trädklädd och öppen mark är viktig för sommargyllingen är fortsatt hävd och skötsel av öppna marker viktigt.
- Undvik förröjning inför gallring eller slutavverkning i bestånd i eller intill revir av sommargylling.
- Körbar är omtyckt föda. Gynna trädslaget vid röjningar i stenmurar, hagmarker och skogsmark.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande sommargylling är i normalfallet inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar. Arten förekommer dock ibland i skogsmiljöer (särskilt ädellövskogar) som är skogliga värdekärnor eller utvecklingsmarker.

Skogsvårdslagstiftningen

- Spara biologiskt värdefulla träd, hassel, lind, lönn, ask och alm, eller bärande träd (SKVFS 7:8).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. örtrika områden längs bäckar eller andra vattendrag, kärr och småvatten, örtrika bestånd på kalkrika marker, äldre hassellundar, brynmiljöer, äldre skogsbeten samt igenvuxna hagmarker eller lövängar (SKSFS 7:17).
- En skyddszon utmed sjöar, vattendrag, kulturmiljöer eller mot öppen jordbruksmark lämnas oplanterad eller planterad med löv (SKSFS 7:22).
- Det är förbjudet att omvandla bestånd med ädellövskog till annan skog. Om man avverkar, förutom vid röjning eller gallring, ska ny ädellövskog anläggas (SVL 25 §).

Lästips

Artfakta för sommargylling. ArtDatabankens webbplats, <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100094>.

Populationsstorlek: 150 par

Populationsutveckling:

1980–2012: stabil

2001–2012: ökning 25 %

Rödlistestatus 2015: Sårbar (VU)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Nej

